<<

פרק 8: שתי מדינות על גדת הירדן, זו שלנו - זו להם?

א. פ ת י ח ה

ב. חלופות להסדר

ג. הפלשתינאים וישראל - תמונת מצב

ד. חלופות לסכסוך - מענה

ה. "עמוד ענן" - התייחסות

ו. עזה - לפני ואחרי.

ז. *המגמות הדמוגרפיות בארץ ישראל (1800-2007).*

ח. התייחסות למאמר של דר' גיא בכור -
ישראל אינה הבעיה אלא הפתרון

א. פ ת י ח ה

פרק זה מוקדש לנושאים הקשורים לישראל והפלשתינאים המצויים בין הירדן לים-התיכון.

גיורא איילנד כתב מזכר 4 של מרכז בגין-סאדאת על "החלופות האזוריות לרעיון שתי מדינות לשני עמים, אך משמיט האפשרות של "מדינה אחת לשני עמים" , ולעומת זאת מוסיף אפשרות נוספת- "ראייה אזורית" - פדרציה ירדנית-פלשתינאית , כוללת החלפת שטחים. לאפשרות זו אני מתייחס.

באוג' 2006 כתבתי מאמר על "הפלשתינאים וישראל - תמונת מצב" המתייחס לאמרות : "שלום תמורת ביטחון" ו- "שטחים תמורת שלום". ההצעה להקמת "חומת מגן" ליצירת "ביטחון לישראל" ; על הנסיגה וההתנתקות מעזה; המענה לירי הקסאמים מעזה ; העדר גבולות בטוחים , הצורך בדו-שיח עם החמאס או השמדתו.

פרופ' אפרים ענבר כתב ב- BESA (עיון 74) על "עלייתה ושקיעתה של הפרדיגמה "שתי מדינות לשני עמים" ומציג כנגדה 3 חלופות מדיניות אפשריות : ""הסדר אזורי" , "מדינה דו-לאומית" , "ניהול הסכסוך" . אני מתייחס לחלופות אלה.

לאחר מבצע "עמוד ענן" כתבתי לשרהב"ט והרמטכ"ל מסמך (בנוב' 12) בו אני מציג עמדה ביחס למסקנות והתובנות שלנו ושל החמאס ממבצע זה. אני מציג הצורך בשלום אזורי ומנתח מצבה של רצועת עזה לפני המבצע ולאחריו.

דר' גיורא בכור כתב מאמר "על עשרה שקרים שסיפרתי לעצמי", האם ישראל היא הבעיה או הפתרון ? אני מתייחס למאמר זה ובוחן האם הסכם מדיני אפשרי בין ישראל והפלשתינאים. האם הנושא הדמוגרפי הינו בעל השפעה אמתית על יחסי-הכוחות בין הצדדים ?

ב. חלופות להסדר

איילנד – חלופות להסדר
פברואר 2010

הרצל שפיר

התייחסות ל-
"חלופות אזוריות לרעיון שתי מדינות לשני עמים"
ע"י גיורא איילנד
מזכר מס. 4 – של מרכז בגין-סאדאת למחקרים אסטרטגיים

כמי שהיה מעורה בנושא זה בעבר אבקש להתייחס להעיר – להאיר.

* יפה , מפורט ונכון מתאר איילנד את המצב הנוכחי תוך הצגה וניתוח האפשרויות השונות לפתרון הסכסוך בין ישראל לפלשתינאים (אמנם משמיט האפשרות של "מדינה אחת לשני עמים") , אך מציע אפשרות נוספת : "פתרון אחר – ראייה אזורית" (פדרציה ירדנית – פלשתינאית ; החלפת שטחים).
אתייחס רק להצעה של - "הראייה האזורית".

* **הארה היסטורית** -
הדו-שיח הראשוני בין מצרים וישראל , בדרג הגבוה , התקיים בדצמבר 1977 באיסמעיליה , כאשר סאדאת ,הסגן (מובארק) , רוה"מ ורמטכ"ל מצרים , נפגשו ליד שולחן מלבני , עם בגין – רוה"מ , משה דיין-שר החוץ , ע. ויצמן – שרהב"ט ו- ה. שפיר – אלוף פיקוד הדרום.
בהמשך לנושאים המרכזיים שבין מצרים וישראל , עלה נושא הפלשתינאים ע"י סאדאת שביקש לדון בנושא. אך בגין סירב והציע שנושא זה יידון בנפרד ע"י וועדות. סאדאת ניסה ללחוץ על בגין כן לדון בנושא (ונוצרה תחושה לא נוחה בחדר) . אני , שישבתי ליד ויצמן העברתי לו פתק – "חשוב דווקא לדון בנושא זה עם סאדאת עכשיו , במקום מאוחר יותר עם הכפופים , אז זה יהיה יותר קשה".
ויצמן ענה לי בפתק – "לא יעזור , בגין נעול על קיום וועדות שידונו בנושא בנפרד". ואמנם ,(לאחר שסאדאת לגם מכוס מים שביקש , ופתחו חלון) ,נאות סאדאת להצעת בגין.

* **פתרון אזורי : "פדרציה ירדנית – פלשתינאית"**
-- איילנד מציין את פגישת שמעון פרס עם המלך חוסיין (1987) בה עלה נושא חזרת ירדן לאיו"ש (סירוב שמיר להצעה זו) והודעת המלך חוסיין כי הוא מנתק ירדן מהאחריות לנושא הפלשתינאי , - כגורם לביטול אפשרות זו.
-- להערכתי אפשרות זו ,של חזרת ירדן לאיו"ש , כבר לא הייתה מעשית שנים קודם. האינתיפאדה הראשונה (87) רק ביטאה את התסכול מהמצב , את הצטברות הרגשות הלאומניות , את הרצון לשינוי. כל אלה אכן התפרצו ע"י הפלשתינאים ב- 87 , אך החלו שנים קודם.
-- ניתן לומר כי מבחינת הפלשתינאים , המועדים בהם היה אפשרי להחזיר את ירדן לאיו"ש היו – מיד לאחר מלחמת 67 (עד שנת 70 לערך) , ומיד לאחר מלחמת יוהכ"פ – 73 כאשר מצבם האובייקטיבי של הפלשתינאים בשטח , התאפיין בעיקר במבוכה , חוסר אונים לשנות דברים , הרגשת חוסר ביטחון, והעדר מנהיגות ראויה ואחראית . אך אלה היו המועדים שישראל חשבה שנכון להחזיק בשטחים ואף להרחיב את ההתנחלויות באיו"ש.
-- הצעת הפתרון של פדרציה ירדנית – פלשתינאית (שלוש "מדינות": ירדן ,איו"ש , עזה) מעוררת שאלות מהותיות :
** האם ירדן תסכים לכך ? האם הפלשתינאים יסכימו לכך ?
** האם הפלשתינאים יסכימו כי העם הפלשתינאי יהיה בשתי מדינות שונות ונפרדות ?
** מה יקרה כאשר "המדינה בעזה" תהיה בשלטון חמאס ? גם בהנחה שהדבר לא יצלח אפילו אם ייעשה בשני שלבים כמוצע (קודם איו"ש ואח"כ עזה , באם הנסיבות יתאימו).
** האם ה"מדינות" באיו"ש ובעזה יסכימו כי הם יהיו מפורזים בעוד ירדן לא , שאף מציבה צבא באיו"ש . פדרציה שוויונית ?
** מבחינת ישראל - מה יקרה באם המשטר המלכותי בירדן ייפול ? ומדינת "ירדן" הופכת להיות חלק "ממדינה פלשתינאית" (איו"ש וירדן כאחד). ולמדינה זו גבולות משותפים עם סוריה ,

עירק וסעודיה !
** האם לכל מדינה תהיה עיר בירה משלה (עמן בירדן , עזה ברצועת עזה , וירושלים באיו"ש) ?
כיצד יגיעו להסכמה על חלוקת ירושלים ?
** האם קיום "מדינת איו"ש" פותרת את המחלוקות בין ישראל לפלשתינאים ? כיצד זה ייפתר ?
האם המענה לשאלות לעיל ופתרונן בשטח יהיה קל יותר מאשר פתרון שתי מדינות לשני עמים ?

*** פתרון אזורי : "החלפת שטחים"**

-- השיחות וההכנות הראשונות לאפשרות של שלום בין מצרים וישראל נעשו בעיקר ללא מעורבות המטכ"ל. אך הובהר מראש כי מצרים תקבל חזרה את כל שטח סיני.
בשיחה שהייתה לי עם משה דיין שאלתי האם הציגו גם אפשרויות אחרות ? והוא שאל כמו מה ?
אני הצגתי אז האפשרות הבאה : ישראל תזיז את גבולה עם מצרים בין 2-1 ק"מ מזרחה (לא הכרחי בקו אחיד אלא בהתאמה לראייה ביטחונית מקומית) ,המשמעות היא מסירה של 440-220 קמ"ר למצרים , ובתמורה מצרים תקצה שטח זהה לפלשתינאים ברצועת עזה (בקו החוף ולא פנימה – דרומה). ישראל תשיג בכך כמה יתרונות מהותיים :
** מתן שטח לפלשתינאים ובתמורה יהיה קיזוז – החלפת שטחים באיו"ש.
** מרחב מחייה נוסף ברצועת עזה (הסובלת כבר היום ובעיקר תסבול בעתיד מהעדר שטחים להתפתחות).
** הסכם עם מצרים , שיבטא שינויי גבול , תהיה לכך השפעה על כל הסכם עם מדינה ערבית נוספת אתה ייחתם הסכם שלום (כמו סוריה וירדן).
על הצעתי ענה דיין : המצרים הבהירו מראש שתי נקודות –
** סיני תוחזר בשלמותה , על גבולותיה המוכרים.
** אינם רוצים את רצועת עזה .
לכן אמר , למרות שהצעתי נראית נכונה מבחינת ישראל , מצרים לא תקבל זאת בשום מחיר.
-- על רקע האמור לעיל , פתרון החלפת השטחים יעורר השאלות הבאות :
** מדוע מצרים תסכים להחלפת השטחים ע"י שינויי גבולות עם ישראל ומסירת שטחים לפלשתינאים כאשר התנגדה לכך , בצורה חד-משמעית בעבר (ובאם בעזה תתקיים "מדינה" בשלטון החמאס , כיצד תגיב מצרים לאפשרות כזו ?)
** האם גם ישראל , במצב בו בעזה קיימת "מדינת" חמאס , תסכים לפתרון כזה ?
וכיצד ומהיכן ניתן יהיה לתת לפלשתינאים השטחים הנדרשים להחלפה-לקיזוז באיו"ש ?
** האומנם נכון שישראל תסכים לשנות את הנספח הצבאי של הסכם השלום עם מצרים כך שיאפשר פריסה חופשית של כוחות מצרים צבאיים בסיני ?
ומה יקרה , למרות הסבירות הנמוכה , שמצרים תיפול לאסלם הקיצוני ?

לסיכום

תיאור המצב כיום כפי שהוצג נכונה ע"י איילנד , הוא מכאיב , מדאיג ומצער. אבל -
הפתרונות של פדרציה ירדנית-פלשתינאית והחלפות השטחים כמוצע בתזכיר , - כתרגיל מחשבתי (אף כי חלקו היסטורי) הוא יפה ואולי גם נכון בחלקו , אך לצערי בנתונים של היום , הוא בלתי אפשרי.
יהיו שיאמרו כי בלחץ המעצמות ניתן יהיה להגיע לפתרונות אלה , כולן או חלקן, אך אם כך מדוע אינן יכולות להשפיע ולהגיע בפשטות לשתי מדינות לשני עמים , כבר עתה ?

הרצל שפיר

* * *

ג. הפלשתינאים וישראל - תמונת מצב

(אוגוסט 2006)
מאת : הרצל שפיר

מאז מלחמת 67 עברו כמעט 40 שנה. פלשתינאים שנולדו בשנה זו או היו בני 10, הם כיום אבות וסבים, דור שלישי ורביעי אשר חי תחת הכיבוש הישראלי. הם רוב האוכלוסייה.
מה חוו פלשתינאים אלה - עוצר , מעצורים , מחסומים , קשיי עבודה ולימודים. אבדות בנפש, ובעיקר השפלה ופגיעה בכבודם.
ישראל אולי לא שאפה למצב זה. המציאות ההדדית גרמה לכך. ההתנגדות לכיבוש הפכה אלימה יותר, מאבנים עברו לנשק ,למתאבדים, ולירי קאסמים.

ארגוני טרור ומחתרת , מקומיים, צומחים מתוך האוכלוסייה וניזונים ממנה. היסטורית, תנועות כאלה לא הוכרעו, עד שהאוכלוסייה עצמה, ממנה צמח הטרור , מביאה להפסקת פעילותם
(זה איננו קורה באופן פתאומי. זהו תהליך הלוקח זמן).
מהן הסיבות העיקריות לטרור :
* הימצאות תחת הכיבוש קרוב ל- 40 שנה ;
* נפגעים רבים. משפחות רבות חוו שכול ונכות; * ההשפעה הדתית – קיצונית;
* העדר תקווה ,(עתיד טוב יותר לא נראה).
* חינוך מסית - המשמר את השנאה ואף מלבה אותה.

מאז 67 , דבקה האמרה :"שטחים תמורת שלום". ישראל תיתן שטחים תמורת שלום.
בהמשך, במיוחד עם הופעת תופעת המתאבדים,
הפכה האמרה ל- **"שלום תמורת ביטחון".** אנחנו ניתן שלום (ונחזיר שטחים ?) הם יתנו ביטחון !
אמרה זו שגויה מיסודה. הייתה לה השפעה עניינית ופסיכולוגית על גישת הצדדים למצב שנוצר בשטח.
מי נדרש לביטחון , ישראל ? האם לפלשתינאים הכוח לעמוד מול עוצמת ישראל ?
מי שולט בשטח ובחיי היומיום בשטחים ?
הפכנו בעיה של ביטחון אישי לביטחון לאומי.
הפלשתינאים אמצו אמרה זו ברצון. הם נותנים לישראל ביטחון. ככל שהטרור יתעצם ישראל תזדקק ליותר ביטחון !
גם ישראל עשתה שימוש נאות באמרה זו – כדי להגן צריך לבנות "חומת מגן", ליצור באופן חד-צדדי "ביטחון לישראל".

הניסיונות השונים לקדם השלום, לא צלחו. להיפך העמיקו הקרע, אך העמידו שני הצדדים בידיעה ברורה יותר מה מבקש הצד השני.
בהעדר דו-שיח מדיני ("אין עם מי לדבר"),
וקיום החשש כי בעתיד המצב ישתנה לרעת ישראל בגלל נתונים דמוגרפים ומיצירת מדינה דו-לאומית "דמוקרטית", אך לא יהודית, הביא הדבר להצגת פתרון חדש " "ההתנתקות החד-צדדית", כאשר "חומת המגן"= "ביטחון לישראל" מהווה כלי הביצוע העיקרי.

הנסיגה / ההתנתקות מעזה , הייתה עקרונית ומעשית – צעד נכון. אין כל סיבה שיישובים יהודיים ימצאו בתוך רצועה צרה ועוינת, הנעדרת רזרבות קרקעיות לאוכלוסייה המקומית. . אך בעוד העזיבה הייתה נכונה עקרונית **היא הייתה שגויה מבחינה מדינית. החד-צדדיות , מנעה מישראל כל הישג מדיני, ויצירת מעמד ותנאים להמשך המצב ההדדי ברצועה. לפלשתינאים , העזיבה הוצגה כניצחון .**
למצב זה יש המשך - למרות אזהרות ישראל כי תגיב קשות על ירי קסאמים , הירי נמשך וללא תגובה ממשית. חדירת המחבלים , בעזרת מנהרה לתחום ישראל, הריגת חיילים וחטיפת חייל הביאה לתגובה נמרצת של ישראל בכניסה מחודשת לאזורים שונים ברצועה.
לו מבצע המנהרה היה נגמר אחרת , היו הורגים את החוטפים , האם צה"ל היה גם מגיב כפי שהגיב ? מותר לי להטיל ספק. והיינו נשארים באותו המצב הקודם, - נמשך ירי הקסאמים ללא מענה נמרץ של צה"ל ,כמובטח. **משגה.**

ההתנתקות החד-צדדית המתוכננת לביצוע באיו"ש: החשש הדמוגרפי ומדינה דו-לאומית הוא חשש אמתי, אך הוא איננו מידי. עד שהדברים יתרחשו יחלוף עוד זמן רב, וגם זאת רק בהנחה שישראל תשב בחיבוק ידיים.
הטענה הישראלית שמאחר וישראל נסוגה מעזה לגבול הבינלאומי , אסור לפלשתינאים לתקוף את שטח ישראל , היא טענה חלשה. רוב הפלשתינאים רואים בגבולות 67 את הגבול העתידי, לא רק בעזה אלא גם באיו"ש. אך כל עוד גבולות אלה לא נקבעו בהסכמה הדדית , גם הגבול בעזה , איננו מוסכם.

מהפך מדיני חל אצל הפלשתינאים עם עלית החמאס לשלטון ,בתהליך דמוקרטי. החמאס נחשב כארגון טרור, ולכן אין אתו מגע עד שיכיר בישראל. **זו טעות** . יש לכבד רצון הפלשתינאיים לבחור בנציגיו, לנו אסור להתערב. **כל ניסיונות העבר להשפיע על מהלכים פנימיים , נכשלו ואף גרמו לנזק יותר מתועלת**.
דרישת ישראל מהחמאס להכיר בישראל חסרה כל משמעות אמתית. ישראל לא זקוקה להכרת החמאס. ישראל הוכרזה ע"י האו"מ כמדינה ריבונית , החמאס עדיין לא.
כבר נאמר "מה שרואים משם לא רואים מפה"
והדבר נכון גם לממשלת החמאס. מהפכים אישיים ומדיניים חלו בראשי ממשלות ושרים עם הגעתם לשלטון. הצורך לטפל בצרכי היומיום
הכלכלה , החינוך , העבודה , השירותים השונים לאזרחים ; הייצור , הייצוא / הייבוא , - מחייב ממשלת החמאס לשתף פעולה ולתאם צרכיה גם עם ישראל. ניסיון ישראל להתנכל לממשלה זו גורמת לאוכלוסייה דווקא לתמוך בה.

מה עושים ?

* חייבים להפיח תקווה באוכלוסייה הפלשתינאית ששלום וחיים ביחד אפשריים וחיוניים לשני הצדדים.

* הביטוי לכך מחייב : **שת"פ עם ממשלת החמאס ונציגיה** ; הקלה בסגרים , במחסומים , בקשיי התנועה ; שחרור אסירים פלשתינאיים (בהחלטה חד-צדדית שלנו ,כרצון טוב ולא בלחץ אירועים מבחוץ) ; "חיסולים ממוקדים" ופעולות מניעה – רק כלפי אותם אנשים העומדים לבצע בפועל פעילות טרור;

* להנחות צה"ל והשב"כ לקיים קשרים עם גורמים מתונים בקרב השכבות השונות באוכלוסייה הפלשתינאית, לפתיחת דיאלוג עניני, לקראת שינוי האווירה , הניכור ,הכעס וההשפלה. ובהמשך למציאת פתרון מדיני מוסכם ;

*הכנת תכנית לעזרה וסיוע כלכלי במשותף עם ארצות אירופה וארה"ב;

* **לפנות התנחלויות ומאחזים , בודדים**, הממוקמים בלב אזורים ערביים מיושבים .
מכאן כל הורדה של התנחלות / יישוב באיו"ש , לא תעשה ללא תאום , קביעת התנאים והמעמד, באופן הדדי עם הפלשתינאים.

* אל מול הקסאמים וכל פעילות טרור לעבר שטחי ישראל מתחייבת תגובה צבאית תקיפה , **מידית**.

ד. חלופות לסכסוך - מענה

29 ינואר 2009

אל: BESA
עבור : פרופ' אפרים ענבר

קראתי את עיון מס.79 - "עלייתה ושקיעתה של הפרדיגמה – שתי מדינות לשני עמים".
חומר בהיר ומעניין המציג ארבע חלופות למדיניות אפשרית : "שתי מדינות לשני עמים" ; "מדינה דו-לאומית" ; "הסדר אזורי" ו- "ניהול הסכסוך".
ארשה לעצמי להעיר / להאיר –

א. באשר ל"שתי מדינות לשני עמים" , מועלות שתי טענות עיקריות :
* הפלשתינאים לא מסוגלים כיום לבנות מדינת לאום ;
* הפיצול הקיים כיום בין הפלשתינאים באיו"ש ורצועת עזה , איננו מאפשר להגיע להסכם ;

ולכן "שקעה הפרדיגמה של שתי מדינות לשני עמים" . שתי הטענות לעיל נכונות.
אך עדיין אין התייחסות לשאלות הבאות :
* האם מצב זה לא יכול להשתנות ? האם שיתוף הפעולה המתקיים כיום באיו"ש בין ישראל ל"רשות" ואולי גם עם סיוע אזרחי בינ"ל , יכול להשפיע על האפשרות להקמת ממשל פלשתינאי מסודר , תחילה לפחות באיו"ש ?
* האם אין באמת סיכוי שתוקם ממשלה משותפת של הרשות עם החמאס ?
* האם לא קיימת האפשרות שהחמאס ישתלט , באופן דמוקרטי , גם על איו"ש ?
* האם הבעיה היא רק אצל הפלשתינאים ? האם בישראל כיום , במערך הפוליטי – מפלגתי ושיטת הממשל הקיימת , ניתן להגיע בישראל לחלופה מדינית מוסכמת ? והשאלה המרכזית - איזה תשובות מוכנה ישראל לתת לשאלות לעיל ולקבוע מדיניות בהתאם ?

ב. "מדינה דו-לאומית" :
ניתן להניח כי ישראל לעולם לא תסכים למדינה דו-לאומית. כאן אין ויכוח על המטרה.
השאלה - מה ניתן לעשות כדי ולמנוע הקמת מדינה כזו ? ובאיזו מדיניות יש לנהוג כדי להשיג זאת ?

ג. "הגישה האזורית" :
באשר לאיו"ש , האפשרות שירדן תחזור למשול בו , יתכן והייתה אפשרית לו הדבר נעשה מיד לאחר מלחמת 67 . כיום זה מאוחר הן מבחינת ירדן והן מבחינת ערביי איו"ש. האם אפשרות זו לא תחייב לפנות את כל היישובים וההתנחלויות באיו"ש ? וישראל תסכים לכך ?
ובנוסף - קיום ממשל הכולל את ירדן ואיו"ש עם רוב פלשתינאי מובהק בגבולותיו , ועם האפשרות של ירידת שלטון המלוכה בירדן , האם זה לא יהווה איום ממשי על ישראל ?
באשר לרצועת עזה ומצרים , למרות האפשרות שמצרים עשויה לשלוט ברצועת עזה ו"לטפל" בחמאס (כדי למנוע התפשטות השפעת חמאס למצרים גופא), ספק באם זו הדרך הנכונה עבור מצרים. ההתנגדות של הפלשתינאים עצמם וכן של מדינות ערביות אחרות (גם כאלה שהן בעד הקמת שתי מדינות לשני עמים) , יביאו את מצרים להימנע מכניסה לעזה וישאירו מלאכת הטיפול בחמאס לישראל.

ד. "ניהול הסכסוך":

הכוונה המעשית הינה למזער עלויות הסכסוך ולקיים תמרון פוליטי בהנחה "שהעתיד עשוי להביא בכנפיו חלופות טובות יותר" , וכן – האסטרטגיה לניהול הסכסוך "מצריכה סבלנות , מתינות וגמישות .... זה ניסוי ותעייה...".

וחלופה זו מומלצת כמדיניות עכשווית.

הדבר מעלה שאלות לא פשוטות :

* מאחר שחלופה זו מחייבת זמן (למעשה בלתי מוגדר) , האם הזמן אכן פועל לטובת ישראל ? האם מאז 67 , מצב ישראל מבחינה מדינית , פוליטית (פנימית ובינ"ל) נהיה טוב יותר ?
* האם "ניסוי ותעייה" ניתן לבצע ללא קיום מטרה מדינית ,לאורה ניתן לבצע ניסויים".
* האם אנחנו מנהלים הסכסוך כדי להגיע למטרה/חלופה מוגדרת מראש , (ובאם כן מהי ?). או אנחנו מצפים לחלופה שאיננה ידועה כיום ?
* מבין החלופות הידועות , הנבחרת (לפחות ע"י רוב תושבי ישראל) הינה החלופה של שתי מדינות לשני עמים. האם אנחנו מנהלים את הסכסוך כדי להגיע למטרה זו? האם מבינים ומסכימים למשמעויות הנובעות מכך , ומגדירים מדיניות בהתאם כמו -
  - האם עוזרים ומסייעים לרשות להגיע לממשל מסודר ?
  - האם מפילים משטר החמאס בעזה ? או שואפים לממשלה מאוחדת של הרשות והחמאס ?
  - האם מונעים השתלטות החמאס על איו"ש ?
  - כיצד לפעול למניעת מדינה דו-לאומית ?
  - האם "ישראל השלמה" , בתנאים מסוימים אפשרית ?

לא יכול להתקיים ניהול-סכסוך מבלי לקבוע מראש חלופה נבחרת ,מטרה/ות ומדיניות !

לסיכום –

גם כאשר מניחים הנחת-יסוד , שבנתונים של היום , יש בעיות וקשיים אמיתיים להשגת "שתי מדינות לשני עמים" , האם להמתין שבעתיד תהיינה חלופות טובות יותר (מבלי שנדע להגדירן כיום) ? כיצד ניתן לנהל סכסוך מבלי שתהיה מדיניות מוסכמת – מטרה אליה יש לחתור ועל בסיסה יש לנהוג.

לכן - גם בתקופה של "המתנה" יש לקבוע מטרה , ובנתונים שלנו אין חלופה טובה יותר מ"שתי מדינות לשני עמים" , ולהשגתה יש לנהל הסכסוך.

ה. "עמוד ענן" - התייחסות

(עמוד-ענן.נוב' 12)

אל: *שרהב"ט
*הרמטכ"ל

שמעתי היום כי שרהב"ט נפגש עם מספר אלופי צה"ל במילואים לשמוע דעתם. ארשה לעצמי לצרף כאן דעתי.

- להערכתי לא יבוצע מהלך קרקעי לתוך עזה. מצויים כבר במצב בינ"ל שלא מאפשר זאת (גם בהנחה שאכן ישראל רצתה לבצע זאת).
- ההנחה היא כי הסכם הפסקת-אש עם החמאס יושג. מבלי להיכנס לפרטי ההסכם ארשה לעצמי לקבוע כי בשלב מסוים בעתיד הוא יופר.

מה יהיו המסקנות והתובנות של החמאס ממבצע "עמוד ענן":

1) עלית המדרגה - הירי על גוש דן וירושלים , מבחינה תודעתית ומעשית , הצליחה. ישראל לא יצאה מגדרה. המסקנה לעתיד ברורה.
2) נשק נ.מ. – הכרחי. כולל נשק נ.מ. המופעל ע"י מפעילים בודדים. להשיג בכל מחיר.
3) יש לתכנן ולבצע "מבצע לאומי – לאיתור משתפי פעולה עם ישראל". יש להקים מטה ויחידות , במיוחד למטרה זו.
4) חידוש מלאי הרקטות והטילים. דגש על ארוכי הטווח.
5) תכנית למיגון , הסתרה ויכולת הפעלה יעילה של רקטות וטילים ,בכל מרחבי רצועת עזה.
6) לנצל הפטפטת הישראלית של השדרנים , "המומחים" ,הפוליטיקאים השונים, צילומי מיקום סוללות "כיפת ברזל" והפעלתן בירי בזמן אמת.
רישום מטרות – יישובים – מתקנים , שאינם מכוסים ע"י הגנת "כיפת ברזל".
העדפה לירי.
7) פיתוח ומיגון מנהרות רפיח. הרחבת המנהרות בתוך עזה – בנקודות הרגישות הנדרשות לצרכי פיקוד ושליטה.
8) הכנת מנהרות נפץ , בנתיבי כניסה אפשריים של כוחות צה"ל לתוך הרצועה. הפעלה רק כאשר המצב יחייב זאת.

מה יהיו המסקנות והתובנות של צה"ל/ישראל מהמבצע:

1) הצטיידות נוספת של סוללות "כיפות ברזל". שיפור ביצועים.
2) שימור ופיתוח יכולות המודיעין (של כלל הגורמים הפועלים).
3) עדכון "ספר המטרות".
4) תוספת מיגון ביישובים ובמתקנים , של עוטף עזה.
5) מסקנות ותובנות משיתוף הפעולה של הגורמים הפועלים (כולל פקע"ר – מ.י. – גופי ההצלה – חירום – צה"ל ואחרים).
6) נושאים שיחייבו דיון וקביעה :
(א) האם נכון להמשיך , ב- "סיכול ממוקד" ?
(ב) **כיצד פועלים** כאשר יש מודיעין על שיגור רקטה-טיל מתוך הרצועה (בטרם שוגר. ואף יתכן כי החמאס לא יודע ע"כ) ?
או על פעילות מתוכננת לפעול מתוך סיני כאשר המבצעים עדיין מצויים ברצועת עזה ?

(ג) מתי יהיה נכון לפעול כנגד מטרות המצויות בתוך/בתווך של אזרחים.
(ד) האם מצרים תשמש כמתווך פעיל עם החמאס . או אולי רצוי קשר ישיר (או מנגנון קבוע) עם החמאס.

האם האמור לעיל ימנע הפרת ההסכם של החמאס לאורך שנים ? בספק רב.
חייבים להניח כי ללא מהלך מדיני , מבצע "עופרת יצוקה" / "עמוד ענן" מס.2-3-4,- יבוצע בעתיד.
האם מהלך לשלום ,כיום ,עם הרשות הפלשתינאית יכול להתקיים ? (בנתוני ממשלה זו או העתידית) - בספק רב. **המצב כיום באזורינו <u>מחייב שלום אזורי</u>.**
חייבים לנסות ולהחיות את ההצעה של ארצות ערב לשלום.
נדרשת פעולה הכנה אמריקאית (אפשרית עם השתתפות מספר מדינות אירופאיות נוספות). הכנה זהירה ושקטה , עם מדינות ערב מרכזיות. להכין תכנית-הצעה מעשית. להביא לדיון ומו"מ בין הצדדים. זה לא קל. אך הכרחי לנסות.
צעד לקראת שלום אפשרי , חיוני דווקא מיד אחרי מבצע צבאי מוצלח.

הרצל שפיר
19 נוב' 2012

ו. עזה - לפני ואחרי

(121-09)

מאת : הרצל שפיר

מה קרה ?

מאז מלחמת 67 ועד מבצע "עופרת יצוקה" עברו כ- 42 שנה. פלשתינאים שנולדו בשנת 67 או היו בני 10, הם כיום אבות וסבים, דור שלישי ורביעי אשר חי תחת הכיבוש הישראלי. הם רוב האוכלוסייה.

מה חוו פלשתינאים אלה - עוצר , מעצורים , מחסומים , קשיי עבודה ולימודים. אבדות בנפש, ובעיקר השפלה ופגיעה בכבודם.

ישראל אולי לא שאפה למצב זה. המציאות ההדדית גרמה לכך. ההתנגדות לכיבוש הפכה אלימה יותר, מאבנים עברו לנשק ,למתאבדים, ולירי קאסמים וטילים.

מאז 67 , דבקה האמרה :"שטחים תמורת שלום". ישראל תיתן שטחים תמורת שלום. זה נשמע ונראה נכון. בהמשך, במיוחד עם הופעת תופעת המתאבדים, נוספה האמרה -"**שלום תמורת ביטחון"**. אנחנו ניתן שלום (ונחזיר שטחים ?) הם יתנו ביטחון !

אמרה זו שגויה מיסודה. הייתה לה השפעה עניינית ופסיכולוגית על החשיבה וגישת הצדדים למו"מ ולמצב שנוצר בשטח. מי נדרש לביטחון , ישראל ? האם לפלשתינאים הכוח לעמוד מול עוצמת ישראל ? מי שולט בשטח ובחיי היומיום בשטחים ?

הפכנו בעיה של ביטחון אישי לביטחון לאומי.

הפלשתינאים אמצו אמרה זו ברצון. הם נותנים לישראל ביטחון. ככל שהטרור יתעצם ישראל תזדקק ליותר ביטחון ! גם ישראל עשתה שימוש נאות באמרה זו – כדי להגן על הביטחון ,יש לבנות "חומת מגן", ליצור באופן חד-צדדי "ביטחון לישראל".

הנסיגה / ההתנתקות מעזה , הייתה עקרונית ומעשית – צעד נכון. אין כל סיבה שיישובים יהודיים ימצאו בתוך רצועה צרה ועוינת, הנעדרת רזרבות קרקעיות לאוכלוסייה המקומית. אך בעוד העזיבה הייתה נכונה עקרונית, היא הייתה שגויה מבחינה מדינית. החד-צדדיות , מנעה מישראל כל הישג מדיני, ויצירת מעמד ותנאים להמשך המצב ההדדי ברצועה. לפלשתינאים , העזיבה הוצגה כניצחון .

למצב זה יש המשך - למרות אזהרות ישראל כי תגיב קשות על ירי קסאמים , הירי נמשך (אם כי במינון נמוך) ללא תגובה ממשית. חדירת המחבלים , בעזרת מנהרה לתחום ישראל, הריגת חיילים וחטיפת חייל הביאה לתגובה נמרצת של ישראל בכניסה (ויציאה) מחודשת לאזורים שונים ברצועה.

מהפך מדיני חל אצל הפלשתינאים עם עלית החמאס לשלטון ,בתהליך דמוקרטי. החמאס נחשב כארגון טרור, ולכן אין אתו מגע עד שיכיר בישראל. זו טעות . יש לכבד רצון הפלשתינאיים לבחור בנציגיו, לנו אסור להתערב. כל ניסיונות העבר להשפיע על מהלכים פנימיים , בקהילות אחרות , נכשלו ואף גרמו לנזק יותר מתועלת.

דרישת ישראל מהחמאס להכיר בישראל חסרה כל משמעות אמתית. ישראל לא זקוקה להכרת החמאס. ישראל הוכרזה ע"י האו"מ כמדינה ריבונית , החמאס עדיין לא.

כבר נאמר "מה שרואים משם לא רואים מפה"

והדבר נכון גם לממשלת החמאס. מהפכים אישיים ומדיניים חלו בראשי ממשלות ושרים בישראל ובמדינות אחרות ,עם הגעתם לשלטון. הצורך לטפל בצרכי היומיום ,הכלכלה ,החינוך , העבודה , השירותים השונים הנדרשים לאזרחים ; הייצור , הייצוא / הייבוא ,- עשוי היה לחייב ממשלת החמאס לשתף פעולה ולתאם צרכיה גם עם ישראל. באם זה היה נעשה מיד.

ניסיון ישראל להתנכל לממשלה זו לא גרמה לאוכלוסייה שלא לתמוך בחמאס.

ארגוני טרור ומחתרת, מקומיים, צומחים מתוך האוכלוסייה וניזונים ממנה. היסטורית, תנועות כאלה לא הוכרעו, עד שהאוכלוסייה עצמה, ממנה צמח הטרור , מביאה להפסקת פעילותם

(זה איננו קורה באופן פתאומי. זהו תהליך מותנה , הלוקח זמן).

מהן הסיבות העיקריות לטרור :

* הימצאות תחת הכיבוש מעל ל- 42 שנה ;
* נפגעים רבים. משפחות רבות שחוו שכול , פצועים ונכות ;
* העמקת ההשפעה הדתית – קיצונית ;
* העדר תקווה ,(עתיד טוב יותר לא נראה).
* חינוך מסית - המשמר את השנאה ואף מלבה אותה.

האם מבצע "עופרת יצוקה" שינה את המצב?

מבחינת ישראל ניתן להציג מספר הישגים :

* בתודעת הערבים "ישראל יכולה להשתגע". הושגה הרתעה. מתחייבת זהירות.
* החמאס נפגע. בעיקר תשתיות , אמל"ח , מבנים הרוסים , וחלק מהכוח הלוחם. (חמאס נוכח בקשיי שליטה ובקרה , ואי יכולת לתת השירותים הנדרשים לאוכלוסייה בשעת משבר).
* התאום בין הדרג המדיני לדרג הצבאי ויכולתו של צה"ל להשיג היעדים שנקבעו לו , - הנן עובדות המציגות תיקון פגמי מלחמת לבנון השנייה (גם באם השימוש בעוצמת האש והיקפה ,וכן ניהול המבצע , - נתונים לוויכוח).
* הסכמתה של מצרים לפעול ביתר יעילות כנגד ההברחות של אמל"ח לרצועת עזה , ורצון מדינות אירופה וארה"ב לסייע במניעת הגעת אמל"ח לרצועה.
* פקע"ר , הרשויות המקומיות , גופי החירום השונים פעלו ביעילות , (שיפור רב בהשוואה לנעשה במלחמת לבנון השנייה).

האם מבחינת החמאס , אוכלוסיית עזה , והרשות הפלשתינאית , - המבצע הביא לשינוי בתודעה ובגישה לישראל ?

נוכח המטרות שצה"ל צריך היה להשיג (ואף נוכח הטענה כי חמאס השתמש באזרחים כמגן) , ההיקף הרב של נפגעים אזרחיים והרס תשתיות ומבנים , נראה בעיני האוכלוסייה כבלתי-מידתי באופן קיצוני , ואיננו מובן.
ההשלמה עם קיום החמאס , בשלב זה , ואף התחזקות התמיכה בו , כמו השנאה והרצון לנקום בישראל , רק יתעצמו.
נוספו עכשיו למעגל ההתנסות מאז שנת 67 , ב- "חוויה" של הימצאות תחת כיבוש ישראל , עוד כמה מאות אלפים של פלשתינאים.

מה עושים ?

הניסיונות השונים לקדם השלום, לא צלחו אך העמידו שני הצדדים בידיעה ברורה יותר מה מבקש הצד השני.
רוב הפלשתינאים וכן רוב הישראלים רואים בגבולות 67 את הגבול העתידי, אך יש עוד צורך להסכים על הגבולות במדויק , על המשמעות המעשית של "זכות השיבה" וגורל ירושלים . כן הצורך לאחד את רצועת עזה עם איו"ש למערכת שלטונית מוסכמת אחת. וכל עוד נושאים אלה אינם מסוכמים הגעה לשתי מדינות אחת ליד רעותה , איננה מעשית.

בהעדר דו-שיח מדיני ("אין עם מי לדבר"),
וקיום החשש כי בעתיד המצב ישתנה לרעת ישראל בגלל נתונים דמוגרפים והסכנה להקמת מדינה דו-לאומית "דמוקרטית", אך לא יהודית, הביא הדבר להצגת פתרון חדש " "ההתנתקות החד-צדדית", כאשר "חומת המגן" (מתן "בטחון לישראל") מהווה כלי הביצוע העיקרי.
מאחר ומעזה כבר נעשתה נסיגה חד-צדדית , היכן ניתן לבצע זאת באיו"ש , מבלי לפנות יישובים והתנחלויות ? בנתונים הקיימים (ולאור הערכות הקיימות על הרכב הממשלה הבאה) - הדבר , בשלב זה, איננו מעשי.

אך אין ברירה וצריך ליזום ולפעול:

* חייבים להפיח תקווה באוכלוסייה הפלשתינאית ששלום וחיים ביחד אפשריים וחיוניים לשני הצדדים.
* הביטוי לכך מחייב : שת"פ עם הרשות הפלשתינאית ועם ממשלת החמאס ונציגיה (עד שיאוחדו) ; הקלה בסגרים , במחסומים , בקשיי התנועה ; פתיחת המעברים ;שחרור

אסירים פלשתינאיים (בהחלטה חד-צדדית שלנו ,כרצון טוב ולא בלחץ אירועים מבחוץ).

* "חיסולים ממוקדים" ופעולות מניעה – רק כלפי אותם אנשים העומדים לבצע בפועל פעילות טרור;
* להנחות צה"ל והשב"כ לקיים קשרים עם גורמים מתונים בקרב השכבות השונות באוכלוסייה הפלשתינאית, לפתיחת דיאלוג עניני (אין כוונה לגייס משת"פים), לקראת שינוי האווירה , הניכור ,הכעס וההשפלה. ובהמשך למציאת פתרון מדיני מוסכם ;
* הכנת תכנית לעזרה וסיוע כלכלי במשותף עם ארצות אירופה וארה"ב ;
* **לפנות התנחלויות ומאחזים , בודדים**, הממוקמים בלב אזורים ערביים מיושבים . **מכאן , כל הורדה של התנחלות / יישוב באיו"ש , לא תעשה ללא תאום , קביעת התנאים והמעמד, באופן הדדי עם הפלשתינאים.**
* אל מול הקסאמים והטילים וכל פעילות טרור לעבר שטחי ישראל מתחייבת תגובה צבאית תקיפה.

יעקב פייטלסון

ז. *המגמות הדמוגרפיות בארץ ישראל (1800-2007)*

תקציר נייר העמדה

הדמוגרפיה עוסקת באיסוף הנתונים על גודל של האוכלוסייה, בחקר המגמות בהתפתחות הילודה, התמותה, נשואים וגרושים, שינויים בפריון האוכלוסייה בקבוצות גיל השונות ועוד.

התהליכים הדמוגרפיים מתרחשים בהתאם לחוקים ברורים, זהים ותקפים לכל העמים והמדינות, אם כי כל עם עובר את התהליכים הללו בקצב שלו ובזמן שלו. התהליכים הללו תלויים בגורמים רבים - כלכליים, חברתיים, סביבתיים, להם יש השפעה הדדית זה על זה. מערכת היחסים בין כל הגורמים הללו מורכבת ביותר וכתוצאה מכך התפתחות הדמוגרפית העתידית קשה לחיזוי.

לכן, בכדי להבין נכון את התהליכים הדמוגרפיים ומגמות ההתפתחות שלהם אסור לבסס את המסקנות והתחזיות על הניתוח של אירועים קצרי טווח וחולפים.

יחד עם זאת, הבנת החוקיות העומדת ביסוד התהליכים הדמוגרפיים יוצרת יכולת להכין תחזיות להתפתחויות העתידיות האפשריות ברמת סבירות טובה יחסית. על בסיס תחזיות הללו ניתן לפתח מדיניות דמוגרפית במטרה לחזק את המגמות הרצויות ולהחליש את המגמות השליליות והלא רצויות.

- ***המעבר הדמוגרפי***

החברה הפרימיטיבית מאופיינת על ידי ילודה גבוהה ותמותה גבוהה, והתוצאה היא ריבוי טבעי נמוך. הילדים הינם תוספת כוח אדם, מקור הכנסה נוסף למשפחה ומעין "קרן גמלאות" לדור המזדקן במשפחתם. עם התפתחות הקדמה הטכנולוגית והתרבותית נוצר שיפור באיכות החיים, במערכות החינוך והבריאות. כתוצאה מכך מתרחש תהליך אשר קיבל את השם "המעבר הדמוגרפי".בתחילתו התמותה יורדת אך רמת הילודה עדין נשארת גבוהה. זה גורם להאצת הריבוי הטבעי ולהיווצרות תופעה הנקראת "פיצוץ דמוגרפי". עם המשך התפתחות החברה מתחזק הצורך בהעלאת רמת ההשכלה הכללית והמקצועית של האוכלוסייה הנדרשות לשמירה על רמת חיים נאותה. רמת הילודה מתחילה לרדת, אך מכיוון שרמת התמותה יורדת במהירות רבה יותר, הריבוי הטבעי ממשיך לגדול, אם כי במתינות הולכת וגוברת.

בסופו של דבר, התמותה מתייצבת ברמה מסוימת, אך מכיוון והילודה עדיין נמצאת בירידה, מתחיל לרדת גם הריבוי הטבעי. ככל שהאוכלוסייה מזדקנת, התמותה הולכת וגדלה, עד שהיא משתווה לממדי הילודה ואף עוברת אותם. הריבוי הטבעי עשוי להפוך להיות שלילי ונוצר משבר העלול להביא לקריסת גודל האוכלוסייה. לפי פרסומי האו"ם, ב-73 מדינות המהוות 44% מכלל אוכלוסיית העולם, הפריון הכולל נמצא מתחת לרמה הנדרשת לשמירה על גודל האוכלוסייה הקיימת. לא במקרה התקיים ב-22 במאי 2007 כינוס של האו"ם בנושא "האוכלוסייה: מהתפוצצות לקריסה?"

- ***התהליכים הדמוגרפיים בארץ ישראל***

מאז תחילת ההתיישבות הציונית המאורגנת גדלה האוכלוסייה היהודית בהתמדה מ-24 אלף נפש בלבד בשנת 1882 עד ל-3,373,200 בשנת 1982 ושיעורם בכלל האוכלוסייה בארץ ישראל הגיע ל-63.8%. האוכלוסייה הערבית בארץ ישראל גדלה מכ-425,000 נפש בשנת 1882 עד ל-1,917,000 נפש ב-1982. אך שיעור הערבים במהלך התקופה הזאת ירד מ-94.7% מכלל האוכלוסייה ב-1882 לכדי 36.2% בסוף שנת 1982 – כלומר, הוא פחת בכ-62%.

לפי נתוני הלמ"ס בשנת 1994 מנתה האוכלוסייה הערבית בארץ ישראל 2,933,000 נפש ושיעורה בקרב כלל האוכלוסייה הגיע ל-39.8%. חשוב לציין כי בשנים 1990-1995 העולים החדשים מברה"מ שלאומיותם לא סווגה על ידי הלמ"ס, נכללו במסגרת קבוצה "ערבים ואחרים". כתוצאה מכך נוצר עיוות במספר ובשיעור הערבים בכלל האוכלוסייה. הטעות הזאת תוקנה רק בשנת 1996.

בסוף שנת 2007 הגיעו היהודים, יחד עם בני המשפחות המעורבות של העולים, ל-5,794,142 נפש. הרוב היהודי התייצב מסביב ל-60% מכלל האוכלוסייה במשך 40 שנה.

* **עובדות אלה מעוררות את השאלות הבאות**:

- מה הביא לשינוי כה מהותי במצב הדמוגרפי ולהפיכת המיעוט היהודי הזעיר לרוב מסיבי ויציב?
- מדוע הריבוי הטבעי של הערבים, אשר בכל התקופה עולה בהרבה על הריבוי הטבעי של היהודים, לא שמר על הרוב הערבי בארץ?
- מה הן המגמות העתידיות של ההתפתחות הדמוגרפית של אוכלוסיית ארץ ישראל?

המסקנות העיקריות מהמחקר שנערך על ידי היו כדלקמן:

- התהליכים הדמוגרפיים בארץ ישראל מתנהלים בהתאם לחוקיות השולטת בכל העמים בעולם.
- הגידול הרציף של האוכלוסייה היהודית נשמר בזכות שילוב של הריבוי הטבעי והעלייה. זו אמנם לעתים גדלה ולעתים קטנה, אך מתקיימת באופן קבוע ורציף.
- הריבוי הטבעי של הערבים הגיע לשיאו בשנת 1965 ומאז הוא הולך ופוחת. אפשר לצפות כי במחצית הראשונה של המאה ה-XXI הריבוי הטבעי של הערבים ישתווה לזה של היהודים.
- ההגירה המתמדת של ערביי יהודה, שומרון וחבל עזה, הקיימת לפחות לאורך 60 השנים האחרונות, צמצמה באופן משמעותי את גידול האוכלוסייה הערבית בארץ ישראל.
- היחס בין שיעורי היהודים והערבים בתוך כלל האוכלוסייה החיה בשטח שבין הים התיכון לנהר הירדן התייצב באופן מעשי, ומאז שנת 1965 הוא עומד על 60% יהודים ו-40% ערבים.
- המשך העלייה היהודית יחד עם התגברות מגמות הירידה בריבוי הטבעי וגידול בהגירה של הערבים עשויה גם להבא להביא לגידול השיעור היחסי של היהודים בתוך כלל האוכלוסייה בארץ ישראל.
- מכיוון שהריבוי הטבעי של הערבים היה רוב הזמן גבוה בהרבה מזה של היהודים, ברור כי העלייה היא הסיבה העיקרית לגידול בשיעור האוכלוסייה היהודית.

- ***עליה לישראל***

המשברים הכלכליים והפוליטיים במדינות השונות השפיעו על מצבם של היהודים באותן ארצות והיוו את הסיבה להיווצרות גלי העלייה ההמונית. הצלחותיה של מדינת ישראל בהגנת הארץ ובפיתוח הכלכלה סייעו להגברת העלייה. גלי העלייה מצדם הביאו לפריחה הכלכלית במדינה. לעומת זאת, הכישלונות הגבירו את הירידה מן הארץ והנמיכו את מאזן ההגירה היהודית. אך גם בהתחשב בתקופות המשבר המאזן ההגירה היהודית נשאר חיובי רוב הזמן מאז קום המדינה, למעט מספר שנים בודדות.
למרות הירידה הנמשכת במספר העולים מברה"מ לשעבר, כך קורה גם בשנים האחרונות בזכות גידול של 72% בעליה מארה"ב, בריטניה וצרפת ובגידול דרמטי בחזרתם ארצה של הישראלים אשר ירדו ממדינה בשנים עברו.

- ***"המעבר הדמוגרפי" במדינת ישראל***

היהודים תחילה, ואחריהם הנוצרים, כבר עברו את רוב שלבי "המעבר הדמוגרפי" ונכנסו לשלב של התייצבות האוכלוסייה. בשנים האחרונות אף קיים גידול מסוים בריבוי הטבעי של היהודים בארץ.
המוסלמים, אזרחי ישראל, נכנסו לשלב "המעבר הדמוגרפי" המתאפיין בירידה מואצת בילודה. הפריון הכולל שלהם אשר עמד בשיאו על 9.31 בשנת 1960, ירד ב-57.4% לכדי 3.97 בשנת 2006.
בירושלים הפריון הכולל של היהודים ושל המוסלמים השתווה ועומד על 3.9.
תהליך זה תואם חוקי המעבר הדמוגרפי ובצירוף של גידול בתמותה הנובעת מהזדקנות האוכלוסייה צריך לצפות להמשך הירידה המהירה בריבוי הטבעי של המוסלמים אזרחי ישראל.

- ***השפעת ההשכלה על הילודה***

"ככל שאישה משכילה יותר, כך פוחת מספר הילדים שייוולדו לה" – נאמר בדו"ח שפרסם האו"ם בשנת 1999 על מצב אוכלוסיית העולם.
בשנת 1961 עמד חציון ההשכלה בקרב כלל ערביי ישראל על 1.2 שנות לימוד בלבד. הפריון הכולל של אוכלוסייה זו היה בשיאו באותה שנה ועמד על 9.31 ילדים לאישה.
בתוך פחות משני דורות בלבד חציון ההשכלה של הערביות במדינת ישראל עלה פי 10 לכדי 11.1 שנות לימוד ובשנת 2006 יותר מ-51% מהן כבר היו בעלות השכלה תיכונית וגבוהה .ב- 8 שנים האחרונות המשך השיפור ברמת ההשכלה של הערביות בישראל מצביע על מגמת התקרבות לרמת ההשכלה של היהודיות (חציון 12.8) ובהתאם לכך, גם לקראת השוויון עם רמת הפריון הכולל של היהודיות בישראל (2.75).

- ***המגמות הדמוגרפיות בקרב ערביי יש"ע***

לפי נתוני הלמ"ס בשנת 1993 האוכלוסייה הערבית ביהודה ושומרון ובחבל עזה מנתה 1,832,800 נפש והגידול השנתי בממוצע הגיאומטרי בתקופה 1967-1993 היה 2.49% לשנה.
לפי תוצאותיו של מפקד האוכלוסין הפלסטיני העצמאי הראשון שנערך ב-10 לדצמבר 1997 האוכלוסייה

ביש"ע מנתה 2,895,683 נפש, גידול ב-1,062,883 נפש, או ב-58% תוך 4 שנים בלבד.
צמיחה מדהימה כזאת בתוך פרק זמן כה קצר לא יכולה שלא להיות גלויה לעין כול. היא דורשת השקעות עצומות לפיתוח תשתיות, דיור ושירותים לאוכלוסייה, הדומות בממדיהן לאלה שמדינת ישראל נזקקה להן על מנת לקלוט את העלייה ההמונית מבריה"מ באותה התקופה.
קליטת העלייה ההמונית היהודית של שנות ה-90 אשר תוך 5 שנים (1990-1994) תרמה לגידול האוכלוסייה היהודית בארץ ביותר מ-19%, נחשבת בעולם כפלא ישראלי נוסף. אך איש לא הבחין ולא שמע על "הפלא הפלסטיני" של פתרון מוצלח לבעיות שנוצרו כתוצאה מגידול הפתאומי של האוכלוסייה הערבית ב-58% תוך ארבע שנים. גידול מואץ שכזה, המתרחש בו-זמנית ובמקביל גם אצל הערבים וגם אצל היהודים, היה צריך לגרום לפיצוץ דמוגרפי ולמשבר כלכלי עד כדי לקטסטרופה הומניטרית, לא רק ביש"ע אלא גם במדינת ישראל.
כל זה לא קרה מסיבה אחת פשוטה: הגידול המדהים של האוכלוסייה הפלסטינית לא היה ולא נברא.
תוצאות המחקר אותו ערכתי בשנת 2003 הראו כי הפלסטינים הוסיפו למניינם, כדברי הסופר הרוסי הנודע, גוגול, כמיליון "נפשות מתות". בצרוף מיקרים מוזר ביותר המספר הזה קיזז לכאורה את השפעת העלייה ההמונית מברה"מ לשעבר שהתרחשה החל משנת 1990.
כפי שפורסם בדו"ח של משרד הבריאות הפלסטיני, הפריון הכולל בקרב ערביי יהודה, שומרון וחבל עזה גדל מידית אחרי מלחמת 1967 ולאחר מכן ירד בכל האזורים. הוא התחיל לרדת במזרח ירושלים ובקרב ערביי ישראל בתחילת שנות ה-70, וביהודה, שומרון וחבל עזה - באמצע שנות ה-70. כותבי הדו"ח הזה הגיעו למסקנה כי שינוי בפריון הכולל בין השנים 1967 ו-1987 קשור לתנאים סוציו-אקונומיים, כמו רמת ההשכלה של האם, עבודתה מחוץ לבית ומיקום המגורים של המשפחה.
שיעור הנשים הערביות ביהודה ושומרון בעלות השכלה של 9 שנים ויותר גדל מ-9.3% בשנת 1970 לרמה של 42.2% בשנת 1995. בחבל עזה שיעור הנשים בעלות רמת השכלה דומה הגיע ל-45.5% כבר בשנת 1990.
כפי שכתבה הפרופסור ג'נט אבו-לוגהוד (Janet Abu-Lughod) כבר בדצמבר 1986: "הפלשתינים עכשיו הם הקהילה בעלת "השכלה הטובה ביותר" בעולם הערבי, והשכלה, כפי שהוזכר מקודם, היא אחד הגורמים החזקים ביותר לבלימת פוריות הגבוהה".
מצאתי כי בהתחשב בהשפעת שיפור ברמת שירותים תחת שלטון ישראלי, התהליכים הדמוגרפיים שעברו על המוסלמים, אזרחי ישראל, חוזרים על עצמם גם בקרב ערביי יש"ע.
נתוני משרד הבריאות הפלסטיני, כפי שהתפרסמו ב-15 בינואר 2007, הראו שמגמה זו אכן מתממשת, ובמהירות גבוהה בהרבה מכפי שזה קרה בקרב המוסלמים הישראלים.
תוך 14 שמנה בלבד הריבוי הטבעי של ערביי יהודה ושומרון ירד ב-54%, מהשיא שלו של 4.2% בשנת 1991 לכדי 2.1% בלבד בשנת 2005. בחבל עזה הירידה בריבוי הטבעי הייתה ב-45%, מהשיא שעמד על 5.1% בשנת 1991 לכדי 3.1% בשנת 2005.
פרופסור ג'נט אבו-לוגהוד הזכירה גורם נוסף בעל השפעה חשובה על התפתחות הדמוגרפית:

"האוכלוסייה הערבית בתוך פלשתינה לא יכולה לצמוח ללא גבול. הגירה מסוימת, גם ללא הפעלת כוח כדי לגרשם, היא בלתי נמנעת".

לפי נתוני הסקר האחרון של אוניברסיטת ביר זית, כ-32% מכל הפלסטינים ו-44% מהצעירים שבהם יהגרו ממקום מגוריהם, אם יעלה בידם. סקר דעת קהל שנערך על ידי חברת "ניר איסט קונסלטינג" בחבל עזה הצביע על שיעור גדול עוד יותר - 47% מתושבי הרצועה מעוניינים להגר לחו"ל.

במידה ונתרגם שיעורים אלה למספרי נפשות נקבל כי מדובר ב**יותר ממילון ערביי יהודה, שומרון וחבל עזה שרוצים להגר לחוץ לארץ**.

ב-2 ביולי 2007, בראיון לעיתון "אשרק אלאווסט", אמר סלאם פיאד, ראש ממשלת החירום הפלסטינית: "כיצד אוכל להתמודד עם בעיה של 40 עד 50 אלף פלסטינים שהיגרו, ורבים עוד יותר אשר אינם מהגרים רק מפני שאין ביכולתם. אנו מפסידים בעניין זה...."

אפשר להניח כי בעקבות הגירת הצעירים עשוי גידול האוכלוסייה הערבית להצטמצם במהירות, שיעור ערביי יש"ע ירד וכתוצאה מכך שיעור כלל הערבים בארץ ישראל יכול לרדת באופן דרסטי במשך התקופה הקרובה ביותר.

ב-9 לפברואר 2008 התפרסמו תוצאות של מפקד אוכלוסין של הרשות הפלסטינית לפיהן אוכלוסיית הרשות גדלה ב-30% לעומת 1997 והגיע ל-3,760,000 נפש.

בצרוף מיקרים מוזר, נתוני מפקד האוכלוסין לסוף שנת 2007 היו זהות כמעט לחלוטין להערכת הרשות הפלסטינית לסוף שנת 2005, אך הם היו ב- 192,354 נפשות פחות מאלה שלפי הערכת הלמס"פ היו בסוף 2006. לסתירה זאת יש שני הסברים אפשריים:

- במשך שנת 2007 הייתה הגירה המונית של הערבים מיהודה, שומרון וחבל עזה שלא היה כדוגמתה מאז מלחמת ששת הימים ותוצאותיה נקלטו במפקד האוכלוסין
- אנו עדים למניפולציה גסה עם נתוני והערכות של הלמס"פ כי ההפרש בין נתונים שלהם לשנת 2005 ולשנת 2006 היה מוגזם בחריגותו.

סביר להניח כי התשובה השנייה קרובה יותר למציאות. הרי עד כמה מבוססים ואמינים נתונים של הדמוגרפים הפלסטיניים אפשר להבין מדבריו של דר' חסן אבו ליבדה, מי שהיה בשנות ה-90 מנהל הלמס"פ, כפי שהובאו בעיתון "ניו יורק טיימס" בהקשר למפקד הראשון של הפלסטינים בשנת 1997: "לדעתי, זה חשוב לא פחות מאשר האינתיפאדה. זאת האינתיפאדה האזרחית".

לא פלא לכן, שהתחזיות, הערכות ותוצאות מפקדי האוכלוסין של הפלסטינים, המונעים על ידי אינטרסים לאומניים ופוליטיים, אינן הולמות את המציאות.

מנתוני המפקד של 2007 יוצא כי השיעור הגידול השנתי של האוכלוסייה בחישוב הממוצע הגיאומטרי אמור היה להיות בתקופה בת 10 השנים האחרונות (1997-2007) ברמה של 2.66% לשנה. נרחיב את התקופה הזו במקום 10 שנים ל-14 שנה וניקח כבסיס לחישוב את נתוני הלמ"ס לאוכלוסיית יהודה, שומרון וחבל עזה לסוף שנת 1993. במקרה זה האוכלוסייה של השטחים הללו הייתה אמורה להגיע ל-2,646,871 נפש , ב-1,113,129 נפש פחות מנתוני המפקד הפלסטיני האחרון.

- ***תסריטי התחזית הדמוגרפית עד שנת 2050***

"...חייבים לזכור כי אין להתייחס אל תחזיות האוכלוסין לטווח הארוך כאילו הן נבואות. לכל היותר הן מנסות להראות אילו השלכות תהיינה באם התהליכים הנוכחיים יימשכו".

מדי תקופה מתפרסמות תחזיות שונות בנוגע להתפתחות הדמוגרפית של האוכלוסייה בארץ ישראל. רוב רובן של התחזיות הללו לא עמדו במבחן המציאות.

יחד עם זאת, תחזיות הן כלי חיוני ביותר לתכנון המדיניות הדמוגרפית הלאומית, עם השלכותיה על התכנון הממלכתי של מערכות הרווחה, החינוך, הבריאות והביטחון של המדינה. לכן על בסיס הנתונים הידועים מן העבר, הוכנו בנייר העמדה הזה מספר תסריטים אפשריים לתחזית הדמוגרפית בנוגע לאוכלוסיית ארץ ישראל עד שנת 2050.

בשש השנים האחרונות, משנת 2001 ועד 2006, ממוצע הגידול השנתי של היהודים במדינת ישראל עמד על 1.42% לשנה. הגידול השנתי הזה שווה לסכום הריבוי הטבעי של 1.27% לשנה, ועוד מאזן הגירה חיובי של כ-10,000 עולים מדי שנה. לכן נשתמש בגידול השנתי הקבוע של 1.42% לשנה בממוצע, כבסיס לחישוב תחזית גודל האוכלוסייה היהודית עד שנת 2050.

לפי תסריט זה בשנת 2010 מספר היהודים עשוי להיות 5,711,865 נפש לעומת 5,654,800 נפש על פי החלופה הגבוהה של תחזית הלמ"ס, ההבדל של 1% בלבד.

מספר היהודים וקרוביהם, שלאומיותם לא סווגה, עשוי להיות 6,036,292 נפש לעומת 6,015,700 נפש על פי אותה החלופה של תחזית הלמ"ס, ההבדל של - 0.34% בלבד.

על פי החישוב שלנו, בשנת 2025 יהיו בישראל 7,068,668 יהודים, לעומת 6,754,200 על פי תחזית הלמ"ס, הבדל של 4.6%. בהתאמה, לפי חישובינו מספר היהודים וקרוביהם יעמוד על 7,460,707 נפש, ב-2.4% יותר מזה של הלמ"ס – 7,287,700 נפש.

9,986,991 יהודים ויחד עם קרוביהם – 10,524,454 נפש עשויים להיות בישראל ב-2050.

לצורך עריכת התחזית עד שנת 2050 עבור הערבים, אזרחי ישראל, נבצע חישובים על בסיס נתוני הלמ"ס של גידול השנתי שלהם בתקופה בת 57 השנים האחרונות (1949-2006). ניקח בחשבון גם כי במשך השנים 2001-2006, השינוי הממוצע בגידול השנתי של אוכלוסיית הערבים אזרחי ישראל היה שלילי (3.49%-). נניח כי השינוי השנתי הזה יימשך גם להבא.

חישוב לגבי ערביי ישראל מראה כי בשנת 2010 מספרם עשוי להיות 1,550,566 נפש, ב-1.5% פחות מ-1,573,500 נפש על פי תחזית הלמ"ס. בשנת 2015 מספרם המחושב הוא 1,703,981 נפש, ב-3.4% פחות מ-1,764,200 נפש על פי תחזית הלמ"ס. בשנת 2025, מספרם עשוי להיות 1,949,433 נפש, ב-8% פחות מ-2,122,100 נפש על פי תחזית הלמ"ס לשנה זו.

שיעור ערביי ישראל עשוי לעלות עד 22.5% מכלל האוכלוסייה של מדינת ישראל בשנת 2025 ולרדת בהדרגה עד 17.8% בשנת 2050.

בהתאם לחישוב שלנו, בשנת 2050 האוכלוסייה הזאת עשויה להגיע ל-2,281,312 נפש.

סך הכול אוכלוסיית אזרחי ישראל על פי התחזית שלנו עשויה להגיע ל- 12,805,766 נפש בשנת 2050, ב-2% פחות מהתחזית לפי הפריון הלא משתנה של האו"ם.

נניח כי, בדומה לממוצע הגיאומטרי של הריבוי הטבעי השנתי שהיה ביהודה, שומרון וחבל עזה בתקופת הזמן בין השנים 1997-2007, הוא יישאר ברמה של 2.6% לשנה גם בכל התקופה עד שנת 2010. החל משנת 2010 נשתמש בנתוני התחזית של האו"ם לגבי הריבוי הטבעי הממוצע ביש"ע כפי שהם. תחזית האו"ם בנוגע להתפתחות אוכלוסיית העולם מניחה כי לקראת שנת 2045 הריבוי הטבעי של ערביי יש"ע ירד ל-0.95% לשנה.

נושא מאזן ההגירה הקיים בקרב ערביי ארץ ישראל מעולם לא נלקח בחשבון בהכנת תחזיות האו"ם, למרות שבכל השנים הללו הוא היה שלילי ועמד על ממוצע של 10,000 מהגרים לשנה. בפועל מספר המהגרים החל משנת 2003 היה גבוה בהרבה וההגירה הערבית הפכה לזרם מתגבר.

כאשר אנו בודקים את השיעור המשולב של אוכלוסיית ערביי ארץ ישראל, מתברר כי שיאו, לפי חלופה II (הגירה של 20 אלף ערבים לשנה), עשוי להיות 42.3% בשנת 2018 ולפי חלופה IV (הגירה של 50 אלף ערבים לשנה) 41% – בשנת 2005. עד שנת 2050 הוא עשוי לרדת לרמה של 38.6% לפי חלופה II, בדומה לזו הקיימת בשנת 1997.

לפי חלופה IV, בשנת 2050, שיעור אוכלוסיית ערביי ארץ ישראל עשוי להיות 31.2% בלבד. במקרה זה, שיעור היהודים בשנת 2050 יכול להיות 65.2%, ויחד עם קרוביהם עשוי להגיע לכ-68.8% מסך אוכלוסייה של כ-15.3 מיליון נפש בארץ ישראל מערבית לירדן.

סך הכול, לקראת שנת 2050, אוכלוסיית ארץ ישראל המערבית עשויה להגיע, לפי שתי החלופות של התחזית שלנו, לכדי 15.3-17.2 מיליון נפש לעומת כ-16.8 מיליון לפי חלופת התחזית הגבוהה של האו"ם או כ-18 מיליון לפי החלופה של הפריון הלא משתנה.

מסקנות:

כבר מעל למאה שנה, מתחילת הפעילות של התנועה הציונית, אנו שומעים על תחזיות הקודרות המבשרות על האסון הדמוגרפי המתקרב אל היהודים בארץ ישראל. חרף תחזיות הללו במשך 120 שנים האחרונות האוכלוסייה היהודית בארץ ישראל הצליחה לגדול מ- 5% ל-60% מכלל האוכלוסייה.

המגמות הדמוגרפית בקרב הערבים בארץ ישראל ברבע האחרון של המאה ה-XX תואמות את האלגוריתם של "המעבר הדמוגרפי". המשך התהליך הזה, המתלווה לשיפור ברמת ההשכלה ולהעמקת העיור, משווה את הריבוי הטבעי של הערבים לזה של היהודים.

אפשר להניח כי גם בדורות הבאים היחס בין שיעורי הערבים והיהודים, כמו במאה ועשרים השנים האחרונות, ימשיך להיקבע על ידי אותם התהליכים הדמוגרפיים.

ללא פיתוח ויישום מדיניות דמוגרפית ציונית מושכלת, מדינת ישראל והעם היהודי עלולים להיגרר אחר הערכות דמוגרפיות מוטעות, מבוססות יותר על הרגשות מאשר על העובדות, ולקבל החלטות גורליות אשר עלולות לפגוע קשות בעתיד המדינה היהודית. לעומת זאת, מדיניות הדמוגרפית של עידוד העלייה היהודית לישראל, וכמו כן הירידה בריבוי הטבעי המתרחשת אצל הערבים והמשך הגירתם מן הארץ, עשויים להביא לגידול נוסף בשיעור היהודים בכלל האוכלוסייה של הארץ ישראל.

ח. התייחסות למאמר של דר' גיא בכור (בכתיב כחול)

ישראל אינה הבעיה אלא הפתרון :

<u>על עשרה שקרים שסיפרתי לעצמי</u>

מתוך מאמר של ד"ר גיא בכור

...."חשוב לזכור: המלחמות הגדלות הוכרעו רק בשל הממד הפסיכולוגי. ברגע שחייל אחד או קבוצה של חיילים מעריכים שהמערכה אבודה, הם נוטים לברוח או להרים ידיים. בזה הוכרעה המערכה. במילים אחרות, ולשם כך קם ג'יפלאנט לפני יותר משש שנים, התודעה היא החשובה ביותר; לא פחות חשובה מכוח צבאי ומחיילים.

והנה, אצל אחדים קיימת תחושה שאנו עומדים בפני "צונאמי"
(מילה האהובה על "התקשורת" הישראלית) של התנגדות בינלאומית,
מין קיר בטון, עד שאין לנו אלה להרים ידיים. יש פוליטיקאים אצלנו שאף מנצלים זאת כדי לזכות בתגמול אישי, תוך ניצוח וניפוח תודעת הקיר הבינלאומי המאיים.

ומה אני נוהג לעשות במצב כזה? הפרד ומשול – Dividem et impera – כלומר לקחת את השלם הגדול הזה, ולפרק אותו למרכיביו, שסך כולם בסופו של דבר יהיה חלש מן השלם, עד שהשלם הזה יקרוס. גם מקיאוולי בספרו על המלחמה מזכיר את שיטת הפרד ומשול, כאשר הוא קורא לגרום לאויב להרחיק חלק מאנשיו באמצעות שמועות, ובכך להחליש אותו.

המאמר הזה אינו מיועד לזרים כלל; הוא מיועד לישראלים.
ברגע שהם יבינו – הכול ישתנה, גם בעולם.

לפנינו עשר "תולעים" המכרסמות בתודעת חלק מן הציבור הישראלי, כאשר האפקט המצטבר הוא מאיים ומדכדך. ברגע שאנחנו מפרידים כל טענה מערימת התולעים הזו, ואף מפריכים אותה, השלם חלש מסך המרכיבים, עד להתרסקותו.

1. <u>ישראל היא לב הסכסוך במזרח התיכון</u> – לא נכון, והשנתיים האחרונות מוכיחות זאת. צבא צרפת נלחם בסלפים באפריקה; סלפים מבצעים פיגוע טרור מזוויע באלג'יריה; בסוריה מלחמת האזרחים גובה 60,000 הרוגים וסופה אינו נראה באופק; במצרים שרפו אתמול קיצונים בית משפט והתעמתו עם המשטרה; המדינה עצמה על סף התפוררות; תימן הפכה לשטח נטול ריבונות ברורה, כמו לוב, כאשר בשתי המדינות מי שקובע אלה כבר השבטים; בצפון לבנון מתחדשת האש בין העלווים לסונים, וזו שאלה של זמן עד שהיא תגיע גם לביירות ולחיזבאללה; תוניס אינה מדינה בטוחה עוד; ובעיראק מתנהלת "אינתיפאדה סונית" כנגד הממשלה השיעית, תוך שהכורדים ממשיכים ומתבדלים. ואיראן ממשיכה בהתרסה שלה כנגד המערב. במילים אחרות, אם תהיה מדינה פלסטינית או לא תהיה, זה ממש לא מעניין ולא מזיז לאיש מן הנלחמים.

קשה להאמין, אך רבים בישראל האמינו לטענת הסרק המדומיינת על מרכזיותה של ישראל. מחר יש בחירות בישראל, והדבר בקושי מוזכר בתקשורת הערבית, יש להם בעיות הרבה יותר "בוערות". ולכן ההליכה של אבו מאזן לאו"ם הייתה הליכת ייאוש, משום שהוא יודע שאם הסכסוך עם ישראל מתמוסס, כך קורה גם לעניין בפלסטינים. לפני שנתיים קראתי לתהליך הזה, שהיה אז רק צפוי בשם "אפקט פרח הצבעוני".

פעם המזרח התיכון היה לכאורה יציב וישראל בעייתית; היום ישראל היא היציבה והמזרח התיכון כולו בעייתי.

אכן בתקופת "האביב הערבי" ישראל "הוזנחה". היא איננה לב הסכסוך במדיה. אך היא היתה כזו לפני כן , ובעיני המערב (לא בתודעת הישראלים) היא עדיין בלב הסכסוך. לא בגלל המדינות השכנות כמו בגלל הפלשתינאים.

2. <u>הזמן משחק לרעת ישראל</u> – לא נכון. ככל שעובר הזמן, המרחב הערבי רק ממשיך ומתפורר עוד יותר. "צבאות ערב", מונח שבכל ההיסטוריה שלנו היה מונח אולטימטיבי לאיום, כבר אינו קיים עוד, כאשר כל הצבאות סביב מתפרקים, או שאינם כשירים עוד. זה לא אומר שצה"ל צריך להפסיק להתחמש, ממש לא, אך הזמן אינו משחק לרעתנו, ההיפך, מבחינת טכנולוגיה ויכולת כלכלית. ואם על זמן מדברים, אז סוריה חזרה 100 שנים אחורה, אל שלהי האימפריה העות'מאנית, כאשר מי שמושל בפועל הם שבטים ומיליציות. תשתיות החשמל, המים, האנרגיה של מה שהיתה פעם מדינה – קרסו; הפלסטינים עצמם מפוררים, מהגרים, וחסרי הישגים ממשיים. בעוד הציונות תמיד דגלה בעובדות בשטח, דגלו הערבים באיזור שלנו בוועידות, בנאומים ובעוד החלטות באו"ם.

בפועל ישראל ממשיכה לשרטט את המפה העתידית באמצעות ההתיישבות, כפי שעשינו תמיד. הזמן אינו משחק לרעתה של ישראל שממשיכה להתחזק, כשסביבה הכול מתפרק, ולא מסוגל להמשיך ולעמוד נגדה.

(נאמר לעיל- בפועל ישראל משרטטת בהתיישבות את המפה העתידית) . אם נקודת המוצא הבסיסית , שאנו נהיה מדינה מהירדן ועד ים-התיכון ,הזמן נראה משחק לטובה. האם כולם מסכימים (כאן בישראל ושם בחו"ל) לנקודה בסיסית זו ? ומדוע אנחנו לא מכריזים על כך בגלוי (הממשלה / המפלגות - כדי ל"אחד את העם" למטרה זו ?).

3. <u>הסדר מדיני הוא אפשרי</u> – לא נכון. "הסדר מדיני" היה תמיד כלי בידי משטרים ערביים לנהל מדיניות של התקרבות פונקציונלית לישראל, בדרך כלל לזכות בטובות הנאה מערביות או אמריקניות. הימים האלה חלפו ולמרבית מדינות ערב יש צינורות משלהן לוושינגטון, לעיתים טובים יותר מאלה של ישראל. הסדר מדיני היה עבורן פונקציה של ניהול והישרדות. הרשות הפלסטינית, מבוישת ומבוזה, מוצגת כמשת"פית של ישראל – אינה יכולה לנהל משא ומתן ובוודאי שלא להגיע להסדר, ולכן הלכו בכיריה לאו"ם לכפות "הסדר" בלי משא ומתן, בלי הכרה ובלי שלום (כמו שלושת הלאווים של ועידת חרטום, 1967). כשחמאס נושף בעורפו ומאיים עליו קיומית, האם יוכל ארגון פתח חסר הלגיטימציה, להגיע להסדר עם "הכיבוש" (זה הכינוי של ישראל בתקשורת הערבית והפלסטינית.

4. <u>"העם הפלסטיני"</u>, זהו מטבע לשון שבו החלו הפלסטינים להשתמש בשנות השבעים, לאחר שנמכר להם בידי ישראלים. בעבר ניתן היה להתווכח אם יש לאומיות ערבית, אך בשנתיים

האחרונות הוויכוח הוכרע. האם יש עם סורי? עם לבנוני? או עם עיראקי? הכול מתפרק לישויות עדתיות ודתיות, והלאומיות מתפוגגת. אז עם פלסטיני, דווקא עכשיו, כאשר המדינות הלאומיות חדלות לתפקד? כאשר הלאומיות מפנה את מקומה למגדירים דתיים ועדתיים? צפון אפריקה, למשל, עוברת כבר תהליך מרתק: ממלכה סלפית חדשה נפרשת עכשיו במערב לוב, דרום אלג'יריה, מאלי וחלק מתוניסיה, בלי להתייחס כלל לגבולות הלאומיים של פעם. ומה ההבדל בין סלפים מלוב לסלפים בעזה? הרי ממילא נשק לובי זורם לעזה. האם יש כאן לאומיות פלסטינית? אלמלא שמר ארגון אונר"א (זרוע של האו"ם שהומצאה אך ורק לצורך זה) על "הפלסטינים" בסוריה [בעזה?] באמצעות מתן קצבאות, האם הם עדיין היו קיימים?

<u>הסדר מדיני והעם הפלשתינאי</u> : האם הפלשתינאים הם עם או סתם ציבור גדול שהתיישב באיו"ש ועזה ? יגדיר כול אחד כרצונו. העובדה - הם קיימים באיו"ש ובעזה !מצויים כבר 46 שנה תחת כיבוש ישראלי. מציאות זו הוכרה לאחרונה ע"י האו"ם ("שמום")- כמדינה בדרך. אך אנחנו "ציונים" נמשיך לבנות ולהתנחל. ומאחר ו"אנחנו רוצים" מדינה מהירדן ועד הים , לכן טוב שהפלשתינאים גם הם "התפרקו לישויות עדתיות ודתיות" ובזה נגמרו הבעיות !

5. <u>ישראל מפסידה בקרב הדמוגרפי</u> – כבר לא נכון. כל ישראלי חייב לקרוא את המאמר הדמוגרפי של ג'יפלאנט, ולהבין שאם יש שד דמוגרפי, הוא כבר אינו יהודי. העשור האחרון הוא עשור נפילת הילודה בכל המזרח התיכון חוץ מבישראל, ולמעשה הילודה היהודית החילונית השתוותה כבר לילודה הערבית בישראל או הפלסטינית. ההיפך, הפריון של האם היהודייה ממשיך לעלות לעומת הנפילה של האחרים. בפנינו גם עומדת הזדמנות למשוך לישראל מאות אלפי עולים מאירופה, שכן המצב הכלכלי בישראל טוב יותר מזה שבמרבית מדינות ערב אירופה, אך לרוע המזל דווקא ממשלת ישראל אינה מתייחסת לכך כאל הזדמנות היסטורית. עוד לא מאוחר, זה הזמן להתחיל, אך ישראל אינה מפסידה בקרב הדמוגרפי, ההיפך. בזכותנו העם היהודי שב להתרבות, לראשונה מאז מלחמת העולם השנייה.

האתר משמיע שוב אזהרה: שטח ריבוני לפלסטינים ביו"ש – והם ישאפו להעביר לכאן מאות אלפי "פליטים" מסוריה, ולשנות לעד את המציאות הדמוגרפית בארץ ישראל. משם הם ישאפו הלאה, לעומק ישראל.

אכן ישראל מפסידה בקרב הדמוגרפי ,אך לא מול הפלשתינאים. בעוד כעשרים שנה יהיו בישראל בגיל 0-19 , מעל 52% מילדי ישראל - החרדים והערבים.

6. <u>המערב מתעניין ומחויב לפלסטינים</u> – לא נכון. העולם עשה "וי" באו"ם, יצא ידי חובתו במדינה על הנייר, והמשיך הלאה. יש לו בעיות קיומיות משל עצמו. בעבר הפלסטינים הציגו עצמם כמסכנים ומקופחים, אך היהירות של חמאס בעזה, האכזריות, ותקיפת מטרות ישראליות אזרחיות כל אלה משנים את התמונה. היא מאוזנת כיום הרבה יותר מבעבר, וזו נקודת פריצה עבורנו לפורר את הקיר הזה לגמרי.

למשל, כאשר מיליוני צרפתים חזו בבעתה בברבריות של אנשי חמאס, הגוררים גופות של אחיהם לאור היום במרכז עזה בזמן המבצע האחרון – (Parismatch) – רבים שם הבינו. זה לא שאין ארגונים פרו-פלסטינים, כחלק מאנטישמיות מוסווית, כאלה תמיד יהיו, אך הרוב הצופה מן הצד בהחלט ניתן לשכנוע, צריך רק רצון.

7. <u>חמאס ניצח בעזה</u> – לא נכון. כשם שהאתר שלנו נלחם בשנים 2006 והלאה בטענה שחיזבאללה "ניצח" במלחמת לבנון השנייה, כך הדבר בעזה. עובדה, אין טילים ואין רקטות מעזה, לפליאת כולם. מדוע? משום שחמאס קיבל את המכה שלו, והבין. זו השיטה היום במזרח התיכון: קודם כל מכריזים על ניצחון על ישראל, ואחר כך קורסים בשקט בפינה.
כיוון שהתקשורת שלנו מתמסרת באהבה למסרי התבוסה, זה הופך כך לעובדה. לא צריך להאמין לכל תעמולה ולכל התרברבות.
כמו נסראללה, חמאס שרוי במצוקות הקיומיות שלו, כלוא ברצועה שבה הוא שולט, תוך שהעולם הערבי דואג יפה יפה להתרחק ממנו.

החמאס שולט ברצועת עזה - עובדה. האם מסוגל לפתוח באש ,נניח בעוד שנה או יותר ? (כפי שנעשה לאחר מבצע "עופרת יצוקה" ,למרות מעל לכ -1,300 הרוגים ברצועה). יהיה זה חוסר אחריות להמר שלא תיפתח שוב אש. ומה יקרה כאשר יהיו בחירות באיו"ש והחמאס יזכה ? יהיה שקט ? או נילחם ? או נגיע להסכם ? או נמשיך לבנות ולהיבנות ?

8. <u>עזה היא כלא גדול בשל מצור ישראלי</u> – כבר לא נכון. מאז מבצע עמוד ענן עזה התחברה לכל דבר למצרים, למעשה הפכה לפרוטקטורט מצרי,
כמו שהייתה לפני מלחמת ששת הימים ב - 1967. מצרים מספקת לה יותר ויותר מים, חשמל, אנרגיה היא מאפשרת תנועה חופשית ומעבר סחורות, ואף ביקורים של בכירים ערביים ואסלאמיים. שליט קטר היה, נשיא טוניס אמור לבקר (בורח לשם מן הצרות שלו) וכך גם ראש ממשלת מלזיה.
לטענתי, הביקורים האלה הם אינטרס ישראלי: בבקשה, שיבקרו. הדבר מעיד על כך שאין מצור, מטיל את האחריות על המצרים (הם לא התירו, למשל, לאיראנים רשמיים להיכנס לעזה), ומחייב את חמאס להתנהג כישות מדינית, לא רק צבאית. האינטרס היחיד שלנו בעזה זה להתרחק ממנה ככל האפשר.

לא ידוע לי כי ישראל טענה שעזה היא בית-כלא. אך ישראל שאפה שיהיה מצור ימי וביבשה לפחות שיהיה פיקוח מסוים. זה ישתנה .האם ישראל שאפה לכך ?

9. <u>ישראל מבודדת במזרח התיכון</u> – לא נכון. בנוסף לפריפריה של המזרח התיכון שאינה ערבית – בעיקר כורדים, אזֵרים, סודנים מן הדרום, בֶּרברים בצפון אפריקה ואחרים, שאין זה המקום לפרטם, יש מיליונים רבים של אזרחים ערבים הכמהים לפיסת אינפורמציה על ישראל, לקשר, אותם הם אינם מקבלים. לצערי, לא הצלחנו לשבור את קיר הבורות והדיסאינפורמציה שכוננה ה"מדיה" הערבית, ולא הגענו אליהם ישירות.
ברגע שנגיע אל הפרטים האלה, בסופו של דבר גם הגדרה זו תתחיל להתפורר. הכול עניין של אחיזה.

מעניין, אותם אלה שהטיפו לנו כל השנים לוותר על הגולן ולפייס את אסד, מטיפים לנו עכשיו להתרפס בפני הטורקים, שרק הולכים ומסתבכים. ההיפך, יש לנו אינטרס להתרחק מן הטורקים ככל האפשר, שלא יסבכו אותנו בצרות (סוריה, כורדים, איראן, עיראק) שלהם.

10. <u>ישראל מבודדת בעולם</u> – לא נכון. בשנתיים האחרונות רק זינק מעמדה הקריטי של ישראל במזרח התיכון כאי של יציבות. ישראל היא כיום המדינה הבטוחה היחידה במזרח התיכון כולו. למדינות המערב אין עוד אחיזה בעולם הערבי, בקושי מגיעים לשם. מי יגיע עכשיו לאלג'יריה? לעיראק המתפוררת? למצרים המתפוצצת? סוכנים אמריקנים כבר חוששים להגיע למדינות ערביות, ונותרה לכן רק ישראל. ארצות הברית זקוקה לישראל כעמדה קדמית לא פחות משישראל זקוקה לארצות הברית, והתלות הזו לא היתה קיימת בעוצמה כזו בעבר, אלא מאז השנתיים האחרונות. פשוט, לוושינגטון אין משהו אחר.
רוב בעלי הברית שלה במזרח התיכון נפלו, והאחרים, למשל מלכי ירדן, סעודיה ומרוקו, מתרחקים מארצות הברית פן תגרום גם להם נזק קיומי.

הסחר הישראלי עצמו הולך ומצטמצם מול אירופה והולך ומתרחב מול המזרח, הנטול תסביכים אנטישמיים, קודם כול בגלל הצטמקות השוק האירופי, השווה כיום כעשרים אחוזים מן הסחר העולמי. אך גם אירופה מוכת האבטלה והדכדוך צריכה את הקשר עם ישראל החדשנית והמפרה, כשם שישראל זקוקה לאירופה, אך בעוד כשנתיים-שלוש אירופה תצטרך גם את הגז הישראלי, ותלותה בנו תגבר. גם עבור אירופה ישראל היא הטריטוריה הבטוחה היחידה במזרח התיכון כולו.
מי יוכל לוותר עליה, ועל מי יסמכו, על מורסי? אולי על צבא אלג'יריה?

יש הבחנה ברורה בין מצבה היחסי של ישראל באשר ל"אביב הערבי" לבין מעמדה והתנהגותה , בעיני מדינות העולם , ביחס לפלשתינאים , או למעמדה בעיני ארה"ב.

"להתרחק מטורקיה" - טעות. לטורקיה תפקיד ומעמד מיוחד באזורינו (איראן , סוריה , קפריסין , רוסיה , מזרח אירופה). מוטב שתהיה לצדינו מאשר נגדינו. (מבלי להיכנס לוויכוח ,כיצד עושים זאת).

ישראל תוארה על ידי רבים כ"בעייה" במזרח התיכון, בעוד שהיא בעצם ה"פתרון".

"דיבידֶה אֶ אימפֶרֶה" – אנא, הפיצו את המאמר הזה אל החברים והמליצו עליו, משום שככל שיותר קוראים בישראל יחשפו לאמיתות האלה, כך יתפורר קיר המציאות המומצאת במוח שלנו מהר יותר; סרטון ביו-טיוב לקורא בעברית, המפריך כל טיעון וטיעון כזה, יכול לעזור, ולשמש אבני בנייה לקיר חדש; וכשם שהיו שניסו להקים את הקיר הזה מולנו, כדי לבלום אותנו, גם אנחנו יכולים להקים קיר חדש, שייבנה משאריות קיר ההפחדה הישן. התודעה העצמית היא העיקר. ברגע שהפרדנו בין הטיעונים, אנו מנצחים, כאשר החלק השלֵם הוא האויב, בעוד הפרטים הם בעלי הברית שלנו, שכן להפריד ביניהם עשוי למוטט גם את האיום הפסיכולוגי החזק ביותר.